

Nr 1055

Av herr **Fredriksson m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 171, angående reformering av de gymnasiala skolorna m. m.*

(Lika lydande med motion nr 845 i Första kammaren)

Enligt proposition nr 171 kommer den tekniska utbildningen på gymnasiet att ske efter fyra grenar: maskin-, kemi-, bygg- och el-teknisk. Som en följd härav slopas alla nu befintliga speciallinjer. Då emellertid en mer specialiserad utbildning ansetts vara motiverad för att helt eller delvis tillfredsställa vissa avnämare, föreslår GU en viss möjlighet till differentiering av den maskin- och kemitekniska grenen inom ramen för det obligatoriska specialarbetet i 4:e årskursen.

Någon sådan variation föreslås dock icke inom de bygg- och eltekniska grenarna, vilket motiveras med att dessa i sista årskurserna uppdelas på vardera två alternativ. I likhet med vad som föreslagits för maskin- och kemitekniska grenarna, synes dock en ökad flexibilitet vara synnerligen önskvärd för att även inom byggnads- och eltekniska grenarna motsvara de aktuella och framtida behoven.

Som exempel på en sådan utbildningsvariant, vilken redan nu måste anses vara aktuell, anföres »Bergsprängningsteknik».

Sedan något år har såväl inom gruv- som anläggningsindustrien kraven ökat på den personal, ingenjörer, arbetsledare och arbetare, vilken planerar, leder och bedriver bergsprängningsarbeten. Detta innebär önskemål om ökad utbildning för att uppfylla de minimikrav, som återfinnes bl. a. i arbetarskyddsstyrelsens anvisningar.

Trots vissa förbättringar i det föreliggande förslaget kommer den meddelade utbildningen att bli mer och mer otillräcklig. Man kan nämligen förvänta sig att kraven på bergsprängningsarbeten kommer att öka i fråga om precision och säkerhet, inte minst inom tätbebyggda samhällen. De brister som föreligger bör rimligtvis redan nu täckas i de avsnitt som berör gymnasieingenjörerna. Ansvarskännande fackfolk anser att varje arbetsplats, där yrkesmässigt sprängningsarbete bedrivs, skall stå under överinseende av minst en kompetent sprängningsledare. Med sprängningsledare avses person, som helt självständigt leder och ansvarar för sprängningsarbeten samt kan utföra erforderliga beräkningar härför. Sprängningsledare skall ha sådan kompetens att han såsom fri företagare yrkesmässigt skall kunna utfö-

ra sprängningsarbeten. Alltmer ökade krav ställes på den, som skall leda sprängningsarbeten, särskilt i tätbebyggda samhällen, där omsorgsfulla beräkningar och goda tekniska och praktiska kunskaper kräves för undvikande av markskakningar och svåra olycksfall.

Svensk bergsprängningsteknik intar internationellt en framskjuten plats genom att forskning och utveckling av sprängämnen, metoder och utrustning varit och är framgångsrika. Det synes därför självfallet att våra ingenjörer bibringas de kunskaper, som erfordras för att även framledes under ansvar kunna behärska de alltmer komplicerade sprängningsarbetena. Dessa är en förutsättning dels för rationell, olycksfallsfri och konkurrenskraftig gruvindustri, dels för tekniskt-ekonomiskt förstklassiga civila och militära anläggningar i berg.

Med stöd av det anförda föreslås,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 171 måtte besluta att jämväl på byggnads- och eltekniska alternativen skall få förekomma sådan linjevariation, som enligt propositionen föreslås för maskin- och kemitekniska alternativen på gymnasiets tekniska linje.

Stockholm den 11 november 1964

Torsten Fredriksson

Henning Gustafsson

Gunnar Lundmark

i Skellefteå

Sven Hammarberg

G. Eskilsson

Ragnar Lassinantti